

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Zdeňka Kühna a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **H. A. T.**, zastoupeného Mgr. Eduardem Benešem, advokátem se sídlem Na Rozcestí 6, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 1. 2008, č. j. OAM-10-694/LE-BE03-BE07-2007, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 22. 4. 2008, č. j. 48 Az 6/2008 - 16,

t a k t o :

Věc se postupuje devítičlennému rozšířenému senátu.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 1. 2008, č. j. OAM-10-694/LE-BE03-BE07-2007. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl stěžovatelu žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění pak žalovaný řádně objasnil, co ho vedlo k zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné, nijak se však nevysslovil k otázce neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

Stěžovatel v žalobě namítal, že žalovaný pochybil, jestliže neposuzoval jeho žádost podle § 12 zákona o azylu. Stěžovatel totiž splňuje podmínky pro udělení azylu, resp. doplňkové ochrany, neboť je v zemi původu pronásledován a jeho ekonomické problémy jsou jen důsledkem. Poukázal také na rodinné vazby, které má v České republice a na to, že se žalovaný během pohovoru nesnažil objasnit důvody, které stěžovatele k odchodu ze země vedly.

Krajský soud však shledal postup žalovaného souladným se zákonem, neboť stěžovatel skutečně uváděl ve své žádosti o mezinárodní ochranu shodné důvody jako v žádosti předchozí. Tuto skutečnost ostatně výslovně sám potvrdil při pohovoru k důvodům žádosti. Podmínky stanovené § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné tak byly splněny.

V kasační stížnosti a jejím doplnění pak proti tomu stěžovatel namítal, že krajský soud aplikoval zákon o azylu, resp. jeho § 16 odst. 1 písm. d) v nesprávném znění. Podle stěžovatele je totiž citované ustanovení v aktuálním znění zcela odlišné od toho, které krajský soud citoval ve svém rozhodnutí.

Druhý pětičlenný senát Nejvyššího správního soudu při předběžném posouzení věci zjistil, že Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 - 78, www.nssoud.cz, který se týkal obdobné věci, vyslovil právní názor, s nímž se druhý pětičlenný senát neztotožňuje.

V citovaném rozhodnutí se totiž první pětičlenný senát zabýval mj. vadami, ke kterým je povinen Nejvyšší správní soud přihlížet z moci úřední v souladu s § 109 odst. 3 s. ř. s. Podle tohoto ustanovení soud není vázán důvody kasační stížnosti též tehdy, bylo-li řízení před ním zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d)].

Při posuzování otázky možné nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu vycházel první senát Nejvyššího správního soudu z usnesení rozšířeného senátu zdejšího soudu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 - 73, publikovaného pod č. 1546/2008 Sb. NSS. Konkrétně z jeho části, kde se rozšířený senát vyjádřil k povaze § 76 odst. 1 s. ř. s. Podle rozšířeného senátu „*ustanovení § 76 odst. 1 s. ř. s. upravuje postup soudu v případech, kdy soud může rozhodnutí zrušit i bez nařízení jednání - z toho lze dovodit jen to, že případy tam uvedené jsou důvodem ke zrušení správního rozhodnutí. Vjádřovně předpokládá postup z moci úřední - tj. bez návrhu - pouze v případě nicotnosti rozhodnutí, kterou lze vyslovit podle odst. 2 cit. ustanovení. Z povahy vady pak postup z moci úřední přichází v úvahu i u vad spočívajících v nepřezkoumatelnosti podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a to proto, že nepřezkoumatelnost brání zpravidla věcnému přezkumu a posouzení důvodnosti žalobních námitek*“.

Z tohoto závěru rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu pak první pětičlenný senát v citovaném rozhodnutí dovodil, že „*krajský soud je povinen přiblížit k nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost nebo pro nedostatek důvodů z moci úřední, tedy aniž by žalobce nepřezkoumatelnost ve své žalobě konkrétně namítal. O nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů lze pak hovořit zejména v situaci, kdy se správní orgán v rozhodnutí řádně nvyřadí se všemi námitkami účastníků řízení, případně své rozhodnutí neodůvodní vůbec nebo nedostatečně vzhledem k požadavkům zákona. Tuto vadu přitom nelze zhojit ve vyjádření k žalobě, příp. v kasační stížnosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008 - 71, www.nssoud.cz). V případě nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správního orgánu je tedy krajský soud povinen toto rozhodnutí v souladu s § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. ex officio bez jednání zrušit; naopak přezkoumá-li krajský soud rozhodnutí žalovaného, které pro absenci odůvodnění nebylo přezkoumání vůbec způsobilé, zatíží vadou nepřezkoumatelnosti i své rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006 - 91, www.nssoud.cz)*“.

Na základě toho pak první pětičlenný senát shledal rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelným proto, že z moci úřední nezrušil rozhodnutí žalovaného, který zamítl žádost žadatele o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, avšak v odůvodnění tohoto rozhodnutí se nijak nezabýval otázkou možné závažné újmy, která by mohla stěžovateli hrozit v případě návratu do země původu. Z tohoto důvodu považoval první pětičlenný senát rozhodnutí žalovaného za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Krajský soud tak měl v tomto případě *ex officio* podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného zrušit pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů. Jelikož tak krajský soud neučinil, zatížil vadou nepřezkoumatelnosti i své rozhodnutí.

Rozhodující druhý pětičlenný senát s tímto závěrem prvního pětičlenného senátu nesouhlasí a domnívá se, že z usnesení rozšířeného senátu takový závěr nevyplývá. Pokud rozšířený senát uvedl, že „*z povahy vady pak postup z moci úřední přichází v úvahu i u vad spočívajících v nepřezkoumatelnosti podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a to proto, že nepřezkoumatelnost brání zpravidla věcnému přezkumu a posouzení důvodnosti žalobních námitek*“, je třeba to vyložit tak, že k vyslovení nepřezkoumatelnosti správního rozhodnutí *ex officio* má krajský soud přistoupit jen tehdy, pokud

tato nepřezkoumatelnost brání věcnému přezkumu správního rozhodnutí; tj. je-li správní rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost nebo je-li nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, přičemž tento nedostatek důvodů brání posouzení důvodnosti žalobních námitek. Z rozsudku prvního pětičlenného senátu přitom není zřejmé, že by stěžovatel (žadatel o mezinárodní ochranu) v žalobě nesouhlasil s neudělením doplňkové ochrany a že by namítal konkrétní důvody, pro které mu měla být doplňková ochrana udělena. Stejně tak nenamítal ani absenci této části odůvodnění. Z rozsudku prvního pětičlenného senátu tak plyne, že krajský soud má vždy *ex officio* konstatovat nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí bez ohledu na to, zda spočívá v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí.

V případě nyní rozhodovaném druhým pětičlenným senátem správní rozhodnutí neobsahuje úvahu vztahující se k uložení doplňkové ochrany, nicméně stěžovatel ve vztahu k neudělení doplňkové ochrany v řízení o žalobě nic nenamítal. Jeho prostý poukaz na to, že mu měl být udělen azyl, resp. doplňková ochrana, za řádně uplatněný žalobní bod považovat nelze, neboť další konkretizace tohoto tvrzení směřovala k neudělení azylu a nikoli k neudělení doplňkové ochrany (stěžovatel v žalobě hovoří o pronásledování v zemi původu a rodinných vazbách v České republice a nikoli o závažné újmě, která by mu mohla hrozit v případě návratu do země původu). Podle názoru druhého pětičlenného senátu tedy není na místě, aby krajský soud vyslovil nepřezkoumatelnost takového správního rozhodnutí *ex officio*, neboť mu tato nepřezkoumatelnost nijak nebránila ve věcném přezkumu napadeného rozhodnutí a posouzení důvodnosti žalobních námitek. Z toho důvodu Nejvyšší správní soud ani není oprávněn posuzovat rozsudek krajského soudu nad rámec kasačních námitek ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.; kasační stížnost totiž tuto vadu rozsudku krajského soudu nevytýká.

Za této procesní situace nemůže předkládající druhý pětičlenný senát o věci rozhodnout, aniž by se odchytil od právního názoru vyjádřeného v dřívějším rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 – 78. Proto podle § 17 odst. 1 s. ř. s. předkládá věc rozšířenému senátu k posouzení předmětné právní otázky, tj. zda je krajský soud povinen vyslovit nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí, která spočívá v nedostatku důvodů rozhodnutí vždy *ex officio* nebo pouze tehdy, jestliže tento nedostatek důvodů brání věcnému přezkumu správního rozhodnutí a posouzení důvodnosti žalobních námitek.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

Rozšířený senát bude ve věci rozhodovat ve složení: JUDr. Josef Baxa, JUDr. Michal Mazanec, JUDr. Karel Šimka, JUDr. Jaroslav Vlašín, JUDr. Marie Turková, JUDr. Miluše Došková, JUDr. Jakub Camrda, JUDr. Dagmar Nygrínová a JUDr. Eliška Cihlářová. Účastníci mohou namítnout podjatost těchto soudců do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděli.

Účastníci řízení mají právo se k předkládané právní otázce vyjádřit ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto usnesení.

V Brně dne 9. června 2009

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu